

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling,
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VII.

Dunaj, 28. decembra 1927.

Št. 52.

Srečno novo leto

želi vsem naročnikom in čitateljem
uredništvo in upravnštvo.

V novo leto.

Narod dela in trpljenja smo. Zato smo s tem večjim veseljem praznovali božične praznike, ker smo v jaslicah gledali tistega, ki je posvetil delo in trpljenje. Na tega našega Gospoda gledamo tudi, ko se borimo za naše pravice. On jih je razglasil in posvetil. Posvetil je tudi ljubezen do staršev in ljubezen do lastnega naroda.

Tej ljubezni smo ostali zvesti v minulem letu in jo pričali pred celim svetom. Ta zvestoba nam pridobiva vedno več ugleda. Koliko jih je bilo, ki so mislili, da je s plebiscitom zapečaten naša usoda. Zapuščeni od vseh, oropani mnogih dragih borcev za naše svetinje, smo se na novo začeli zbirati in na novo buditi ter utrjevati svoje moči.

Naši nasprotniki so nas napadali ter nam delali ovire kjer so mogli. V spominu so nam še prizori, ki so jih uganjali člani Heimatdiensta proti nam, v spominu pretepi naših ljudi, poskušen zavraten umor prečg. prošta Limpla, v spominu naval velikovških Nemcev pod vodstvom sodnika dr. Pötscha na naše ljudi v Grebinjskem Kloštru, zbrane na občnem zboru izobraževalnega društva, v spominu enak napad v Škocijanu, kjer so čg. Poljancu zlomili roko in je sodnija za to kaznovala njega, potem razbijanja naših shodov v Rožu, odvzemanje trafik in gostiln, odpuščanje železniških delavcev in cestarjev, uradnikov edino vsled slovenskega prepričanja, prognanstvo učiteljev v popolnoma nemške kraje, razne obsodbe, pri katerih

je igrala narodnost glavno vlogo, onemogočenje nakupa posestev, ker komisija za zemljiški promet ni dovolila prepisa, razlastitev Kumrove kmetije, kaznovanje naših otrok, ki izven šole in med odmori niso govorili nemški, zapostavljanje pri podelitvi koncesij itd. itd. Manjka nam prostora, da bi vse našli. Rajši smo vse to prestali, kakor da bi zatajili svoje slovenske starše. Utrdili in zbrali sme se. Zadovoljni lahko gledamo nazaj na to svoje delo, storjeno s tako skromnimi močmi. Napolnilo nas je z novim pogumom in pridobiva nam priznanje pred svetom. Naši zapeljani, po šolah svojemu narodu izneverjeni bratje nas sicer skušajo s pomočjo nekaterih koroških Nemcev pred svetom utajiti, a dosedaj zastonj; nasprotno, celo pravi Nemci so nas začeli umoštevati, da bi pomagali svojim številnim in močnim manjšinam v tujih državah. Niso si zbrali za pripomoček „vindišarske manjšine“, temveč nas. Ves koroški Babilon je sedaj po koncu in hoče zabraniti pravično ureditev naših razmer. Naj! Ko so nas pravi Nemci enkrat že izbrali za nekaj ključ do rešitve svojih zavednih manjšin, potem si bodo sila dobro premislili, da bi naše prašanje rešili proti nam, zavednim Slovincem. Kakor si žele, da njihove nemške manjšine ostanejo zavedne, tako morajo pri nas upoštevati naš zavedni del manjšine, ako naj bo rešitev našega vprašanja zgled za rešitev nemškega manjšinskega. Kakor vse druge organizirane manjšine, hočemo tudi mi negovati zvestobo in ljubezen do naroda.

Vera nas uči, da je ljubezen do lastnega naroda dobra in sveta, in vsi izobraženi narodi nas to učijo. Kar nas vera in narodi učijo, to je nam sveto. Pridružuje se temu še žalostna izkušnja na Koroškem, da se tisti naši bratje, ki se izneverijo ljubezni do naroda prejalislej izneverijo tudi cerkvenemu življenju in množijo vrste verskih nasprotnikov. Vse to nas še bolj utrjuje v ljubezni in delu za svoj narod.

Za to hočemo v novem letu delati z novim

pogunom, da se med nami vedno bolj utrdi, kar nas vera in narodi in izkušnje učijo.

Zato hočemo biti še bolj značajni, da izneverjeni bratje na našem zgledu vidijo, kako je častno in lepo, ostati zvest svetinjam svojega naroda. Krščanski so naši starši, krščanski bodimo tudi mi, slovenski so naši starši, slovenski bodimo tudi mi, ljubili so svojo zemljo, ljubimo jo tudi mi, braniti so jo znali, če je bilo treba celo z življenjem, branimo jo tudi mi, niso tajili svojega rodu, ne tajimo ga tudi mi. Le tako bodo nas tudi drugi narodi upoštevali in spoštovali. Le tako je mogoče, da si priborimo svoje pravice, da našim otrokom šola ne bo več mučilnica, temveč zaželjena podlaga izobrazbe in gospodarskega napredka, da naši mladini domovina ne bo mačeha, ki odriava svoje otroke v svet, temveč mati, ki jih pridržuje doma in jim doma daje kruha. Kako žalostno je sedaj, ko za Slovence ni mesta ne pri šoli, ne pri uradih, sploh nikjer; kjer je zagotovljen kruh, se povsod šopiri tujec in mi domačini ga moramo vzdrževati in se mučiti, da mu ustrezemo s svojo slabo nemščino, mesto da bi se zadal, da nam mora on ustreči v našem jeziku. Še vedno je res: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Zato hočemo biti še bolj delavni, da se s svojim delom kljub hudi gospodarski stiski ohranimo na svojih domovih, ki so posvečeni z žulji naših očetov in določeni, da jih nezadolžene, utrjene in zboljšane zapustimo svojim otrokom.

Zato hočemo biti še bolj varčni. Nočemo si dovoliti vsakega vžitka, ki si ga želimo, ampak trezno in prevdarno hočemo upravljati svoje premoženje, da izhajamo in morebitne prihranke nalagamo v domačih hranilnicah, kjer so na razpolago bratom, ko so prišli v stisko. To nam nalega ljubezen do bližnjega in ljubezen do nas samih, ker varčnost krepi našo gospodarsko moč. Gospodarska moč nam bo dajala sa-

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

„Kaj pa s Škopnikom?“

„He, he, ta bi bil pravi,“ zasmeje se Vrbitnik, „ta drži z gosposko; kozla ne napravimo za vrtnarja.“

„Tako bo najboljši, kakor sem rekel,“ meni Vegl, „še danes govorim z gospodom župnikom in sodnikom.“

In trčili so, tudi Kocelj je vzel iz omarice svojo kupico, ki jo je imel vedno pripravljeno, če mu je bilo preveč vroče, ter je trčil z Veglom in drugimi kmeti.

„Tako je prav,“ veli Vegl, „Kocelj je pač naš.“

S tem je bilo zaključeno zborovanje. Določili so, da se snidejo na dan sv. Tomaža zgodaj po maši pri Koclju in se od tam podajo v Celovec, ker drugi dan morajo pred komisarja. Še marsikateri bokal je romal na mizo in tako se je zgodilo, da bi bil rabil ta in oni res prav svetle oči, da bi našel domu.

Vegl se je opoldne podal k župniku Prunerju, kjer je našel tudi sodnika, in razodel vse, kar so ravnoprej sklenili pri Koclju.

„Vegl, ti si pravi mož!“ pohvali ga župnik, „ti se vsaj ne ustrašiš gosposke.“

„Pravega moža so si izbrali,“ pritrđi sodnik, „velja tedaj, Tinči in Kocelj gresta iz trga, pisar Hubman pa tako ve, ker mu je to flegar sporočil.“

„Ta nam še manjka,“ meni župnik, „to je zopet flegarjevo maslo.“

„Kaj pak, nekoga mora imeti za ogleduha.“ „Mu že še priškrnemo jezik, če bo preoblasten, ta nepridiprav,“ pripomni Vegl.

In sklenjeno je bilo, da odpotujejo na dan sv. Tomaža v Celovec; Vegl je ostal še pri župniku, ki ga je povabil na kosilo, in tako so določili vsi trije vse potrebno, kako bodo govorili pred strogim komisarjem.

Bilo je na dan sv. Tomaža. Temno je bilo nebo in lahke snežinke so padale na mrzla tla. Pred župniščem so stale štiri sani, dve so bile bolj gosposke, druge dve pa navadne. Pred poslopjem se je nabralo nekaj radovednežev, ki so gledali, kaj to pomeni.

Zdajci se odprejo vrata, iz hiše stopijo sodnik, župnik ter Vegl, nato Kocelj in Tinči, za njimi pride ostalih nam že iz Kocljeve gostilne znanih devet kmetov. Župnik in sodnik sta se vsedla v prve sani, Vegl je prisedel Tinčiju in Koclju, ostali so se razvrstili na obeh sanah kakor je bilo ravno prostora. Glasno so cingali zvončki, ko so potegnili konji in dirjali po gladkem sanincu skozi trg dalje po cesti proti Tabrom.

„Sedaj gredo v Celovec,“ meni tržan Škopnik, „mrzlo jim je sedaj, a tam jim že zakuri komisar.“

„E, kaj veš ti,“ pravi mežnar, „za naše pravice se gre.“

„Čemu se puntajo, zdaj pa imajo od tega, še zaprejo jih v Celovcu.“

„To bi seve ti najrajši videl,“ reče mu Haderlap, ki je prišel ravno zraven, „ti držiš s flegarjem, ker ti večkrat plača pijačo; delati itak ne maraš, ker imaš pod pazduho otekline.“

„In ljudje so se smejali, da je bilo Škopnika sram, zato se je podal hitro v svoj hram, množica pa se je tudi razšla.“

Bilo je mrzlo jutro dne 22. decembra 1787. Ledene megle so se vlačile po celovških ulicah in nebo je bilo zastrto s temnimi oblaki. Bil je eden tistih zimskih dni, ki dajo čutiti človeku vso strogost kontinentalnega podnebja, povzročenega vsled bližine Vrbskega jezera.

To vreme je še bolj vplivalo na naše popotnike iz Kaple. Rano so bili vsi po konci in že pred deseto uro, v kateri so bili pozvani, so se zbrali na dvorišču deželnega dvorca, kjer so se nahajali prostori c. kr. okrožnega urada. Ura je bila tri četrt na deset, otožno so zazveneli udarci in se razgubljali v neprodorni megli. Povabljeni so se podali v določeno čakalnico, kjer je bil že pisar Hubman. Mrklo so se pogledali ne da bi spregovorili kako besedo.

(Dalje sledi.)

mozavest, zaupanje v lastno moč, ki je podlaga vsakemu napredku.

Napredovati hočemo. Zato hočemo še bolj poglobiti delo v naših izobraževalnih društvih, da v teh dobimo, kar nam država noče dati. Naši nasprotniki kaj radi povdarjajo, kako smo gospodarsko zaostali in ne pomislijo, da temu nismo mi krivi. A kar je v naših močeh, hočemo se izobraževati, da v napredku ne zaostanemo. V sestankih, shodih, gospodarskih in gospodinjskih tečajih naj se širi izobražba, da bomo kot enakovredni mogli korakati z drugimi narodi.

Ne malodušnost, ampak ljubezen do naroda in zaupanje v lastno moč naj nas vodi v novem letu, da vsak izpolni mesto, na katero ga je Bog postavil, v korist svojega bližnjega, svojega naroda. Le tako si bomo mogli enkrat zadovoljno reči: Bili smo koristni člani svojega naroda.

POLITIČNI PREGLED

O deželnem zboru. Proračunski odbor razpravlja sedaj o kritju deželnih potreb. Izdatki se z dohodki ne morejo spraviti v sklad in več načrtov je, kako bi se dal ta ogromni primanjkljaj kriti. Davek na elektriko bi vrgel 600.000 S, na avtomobile 200.000 S, na pivo 100.000 S in na lovske karte 50.000 S. Ostane pa še vedno en milijon S primanjkljaja. Finančni referent predlaga, da bi občine prispevale 50 odstotkov za učiteljstvo, kar bi znašalo 3 milijarde S, dežela pa bi pustila občinam onih 20%, ki jih zdaj odteguje od zveznih davkov. Drug načrt predlaga povišanje hišnega davka, tretji pa, da bi dežela odtegnila občinam mesto 20 dosedanjih, 40% od zveznih davkov. Še en načrt predlaga, da bi prispevale občine 20 odstotkov za učitelje, da bi se zvišal hišni davek za 25% in vpeljal davek na elektriko. Vse izgleda, da bodo morale zopet siromašne občine, ki imajo že po več sto odstotne občinske doklade, kriti primanjkljaj dežele. Že zdaj oddajajo občine deželi davek od osebe, 20% zveznih davkov, v bodoče naj pa še več. Na ta način si dežela lahko umije kot Pilat svoje roke in reče, misimo vpeljati novega davka, davkoplačevalcev nismo še bolj obremenili. Občinam se bo odvzela polovica dohodkov, ki bodo vse morale zdatno povišati občinske doklade. Lahko je delati dolgove, če jih drugi plačujejo.

Iz parlamenta. V proračunskem odboru je soc. dem. poslanec Lagger grajal zapostavljanje Koroške pri podpori za šolska sredstva napram drugim deželam, posebno Tirolski, ki ima mnogo manj prebivalcev. To zapostavljanje je tem bolj boleče, ker je na Koroškem narodna manjšina. Kljub hujskarijam meščanskih strank, posebno vsenemcev se mora reči, da slovensko prebivalstvo na Koroškem nikakor ni iridentistično. Tudi v gospodarskem pogledu ima velik interes na tem, da ostane pri Avstriji, toda slovensko prebivalstvo ima seveda razne želje posebno na šolskem polju. Leta 1920 pred plebiscitom je vlada izjavila, da bo, če se bo glasovanje izvršilo v prid Avstrije, gradila vzhodno železnico in vpoštevala želje na šolskem polju. Koroški deželni zbor je slovenskemu prebivalstvu svečano zagotovil, da bo politično, socialno in kulturno enakopravno z nemškim prebivalstvom. Vlada svojih obljub ni izpolnila. Slovenci zahtevajo, da se slovenski pouk bolje upošteva kakor sedaj. Za pouk slovenskega in nemškega jezika se porablja 40 let stara knjiga, ki se je že davno preživela. Dasi so se slovenski učitelji združili in pred nekaterimi leti hoteli sestaviti novo učno knjigo, do danes niso mogli doseči pritrdila oblasti za porabljanje te knjige v šoli. Naloga zvezne zaloge šolskih knjig je, da skrbi za to, da se tudi slovensko prebivalstvo preskrbi z dobrimi šolskimi knjigami. V manjšinskih šolah tudi ni nobenih knjig za verouk, veroučitelji so mnogokrat prisiljeni dobivati knjige iz Ljubljane. To stanje je nezno. Tudi vprašanje izobraževanja učiteljev je za slovensko manjšino na Koroškem velikega pomena, ker je nemogoče stanje, da bi si mogli avstrijski učitelji pridobiti sposobnost za slovenski pouk v Avstriji v Ljubljani, v Beogradu ali v Macedoniji. Dolžnost prosvetne uprave je, da izobrazbi slovenskih učiteljev posveti posebno pozornost, ter bi bila tudi naloga prosvetnega resorta slovenskim manjšinskim šolam staviti na razpolago knjižnice, katerih danes še

manjka. Tu zastaviti delo bi bilo primerno polje udejstvovanja vladnih prosvetnih referentov. Tem pa manjka potreben material. Vsenemec dr. Straffner je z vidika nemškonacionalnega stališča polemiziral z izvajanjem Laggerja. Smatral je, da bi bilo želeto, da se pri razpravi o kulturni avtonomiji Slovencev na Koroškem zahteva tudi kulturna avtonomija Nemcev v Jugoslaviji. To je tembolj upravičeno, ker je Avstrija dovolila ugodnosti za 90.000 Slovencev, dočim biva v Jugoslaviji 600.000 Nemcev, katerim se morajo tudi dovoliti primerne pravice.

Občinske volitve v Mariboru so se vršile 18. t. m. Od 5950 volilcev je dobila Slovenska ljudska stranka 1858 glasov in 14 mandatov, socialisti 1737 glasov in 12 mandatov, samostojni demokrati 881 glasov in 6 mandatov, Nemci 736 glasov in 5 mandatov, radikali 234 glasov in 1 mandat, obrtniki, narodni socialisti in komunisti po en mandat. SLS ima izmed vseh strank največ glasov, kar je zasluga njenega vestnega in dobrega dela v občini. Veliko vlogo je igrala tudi osebnost dr. Leskovarja. Vprašanje je, bo li občinski odbor delazmožen.

Bolgarske težave. Finančni položaj Bolgarske je nad vse težaven. Od leta 1919 dalje izkazuje državno gospodarstvo vsako leto deficiti. Posebno velik je bil leta 1924—25, ko je znašal 1181 milijonov levov. Tudi letos bo primanjkljaj izredno visok in bo znašal okoli eno milijardo. Tega primanjkljaja ni mogoče pokriti z davki, ker je tudi gospodarsko stanje dežele nad vse težavno. Pomagati bi moglo le veliko posojilo. — Poleg vprašanja posojila zanima bolgarsko javnost vprašanje razorožitve in manjšinsko vprašanje. Bolgarski listi pravijo, da je miličen sistem za Bolgarsko predrag, ker mala Bolgarska ne more plačevati 30.000 miličnikov. Treba uvesti redno vojaško službo in obenem znižati reparacije, drugače se Bolgarska ne more rešiti iz gospodarske krize. — Glede bolgarskih manjšin pozivlja tisk vlado, da ta doseže od jugoslovanske vlade priznanje, da je prebivalstvo južne Srbije bolgarsko in da mora zato uživati vse one pravice, ki jih uživajo ostale narodne manjšine v Jugoslaviji. Enako zahtevajo bolgarski listi ureditev vprašanja bolgarske manjšine v Dobrudži, kjer je v zadnjem času naselila romunska vlada 8000 Romunov, vsled česar je prišlo v Dobrudži do krvavih spopadov. — Kljub vsem tem težavam je podal ministrski predsednik sobranju izjavo, da bo gospodarska kriza premagana. V to sme upati, ker znašajo danes vloge v vseh bolgarskih zadružnih bankah že preko 6 milijard levov, to je toliko, kakor znaša ves bolgarski državni proračun.

Zunanje- in notranje-političen program Nemcev na Češkoslovaškem. Ker je minister dr. Beneš izjavil nekemu dopisniku, da tudi manjšine odobravajo njegovo zunanjo politiko, je podal v senatu dr. Medinger daljšo izjavo, v kateri je odločno zanikal, da bi se Nemci strinjali s politiko dr. Beneša ter naznanil nemški program takole: Striktne nevtiraliteta po švicarskem vzoru brez političnih obveznosti in zlasti brez vojaških pogodb. Odstranitev v opojnosti zmage storjenih napak s pomočjo možnih dogovorov s sosednimi narodi in izraba člena XIX. Društva narodov, ki govori o dopustnosti revizije mirovnih pogodb. Ustvaritev ravnovesja med narodi in sicer potom resničnega sporazuma brez vsakega nadvladja. Pritegnitev Nemcev v vlado je ostala dosedaj le prazna oblika. Mi smo izvrševali aktivizem, toda izostala je protiusluga, ki bi bila naravna posledica, če se namreč država izpremeni v češko-nemško-slovaško državo, da postane federacija po švicarskem ali pa belgijskem vzorcu, kakor je priporočal predsednik Masaryk. Doba ustanavljanja države je prešla. Odločilno mora postati, kdo državo ohranjuje in to mora biti vendar enkrat izraženo v ustavi. Ves naš program je vseskozi miroljuben in je samo logična posledica našega zemljepisnega položaja.

Komunisti v Kantonu. Na Kitajskem so se komunisti vnovič dvignili. Kanton, glavno mesto južnih držav, so zavzeli in izklicali sovjete. Mnogo voditeljev med njimi je ruskih boljševikov. Njih vladanje ni trajalo dolgo, ker kmalu so prišle nacionalne čete, ki so mesto zopet zavzele in s komunisti strahovito obračunale. V vsem je bilo dosedaj v Kantonu usmrčenih 2000 komunistov. Opustošene ulice so

mestoma posute s trupli in odsekanimi glavami. Neki tuji novinar je naštel na 2000 metrov dolgi ulici 200 trupel. Nacionalne čete so udrle v ruski konzulat in tam aretirale 20 Rusov. Rusi so se obupno branili. Dve uradnici sta bile na mestu ustreljene, ostali uradniki so bili vklejnjeni in odpeljani v ječo, kjer so bili vsi usmrčeni. Pregarjajo se tudi drugi. Čangkašek je prišel zopet na krmilo in je danes duša protikomunističnega in protiruskega boja. V Hankovu je bil aretiran ruski generalni konzul in 200 Rusov. Edino pravilno ime je za današnji Kanton „mesto mrtvih in usmrčenih“. — Pri svojem begu iz Hankova je general Tan Sen Či, ki je bil komunistom zelo blizu, olajšal „Kitajsko banko“ za ves njen srebrni zaklad v višini 700.000 dolarjev.

DOMAČE NOVICE

Položnice prilagamo današnji številki vsem naročnikom, ki so ali z naročnino zaostali ali je vsaj nimajo za prihodnje četrtletje naprej plačane. Čast in ponos zahtevata od vsakogar, da redno plačuje naročnino. Vsedeite se takoj za mizo in napišite položnico in odpošljite naročnino za več četrtletij naprej, najbolše za celo leto 1928. Ne dopustite, da bi ostal nad Vami očitek, da ste brez ponosa in časti ter da ne znate ceniti dela, ki ga zahteva izdajanje časopisa. **Upravištvo.**

Otvoritev železnice na Kancel se vrši 4. januarja 1928. Poizkusni promet traja že od 15. t. m., 20. t. m. pa je pričela komisija zveznega ministrstva za trgovino in promet pregledovati napravo s tehnično policijske strani, ki pa vsled mraza zelo počasni napreduje. Gotovo pa bodo dela do tega dne že končana.

Zepej Glančnik obsojen. Iz „K. Volksblatta“ posnemamo, da so imeli socialdemokrati 13. aprila t. l. volivno zborovanje na Glavnem trgu v Velikovcu, na katerem bi imel govoriti poslanec Gagl. Landbundovci so s pomočjo pijancev motili zborovanje, peli in vpili. Poleg tega so postavili pred govornika velik plakat, ter mu zakrili razgled na zborovalce. Ko ga na poziv niso hoteli odstraniti, ga je raztrgal okrajni tajnik soc. dem. Vedenik. V tem trenutku je Glančnik navalil na Vedenika in mu prizadil s pestmi in obrazu krvaveče rane. Dne 9. t. m. se je Glančnik zagovarjal pred okrajnim sodiščem v Velikovcu radi telesne poškodbe po § 411. Glančnik je zanikal, da bi Vedenika ranil, in bil mnenja, da se je Vedenik opraskal lahko na kakem žreblju. Glančnikove priče so govorile protislovno. Važno je bilo zdravniško izpričevalo dr. Petka, ki ga je moral odobriti tudi sodnijski zdravnik dr. Nagele in ugotoviti, da so bile poškodbe prizadane s pestmi. Bivši meščanskošolski ravnatelj Hornbognar se je pri obravnavi tako lepo obnašal, da je dobil ukor. Izjavil je, da je ponosen, ker njegovi učenci niso postali rdeči. S tem je tudi povedal, kakšna je bila meščanska šola pod njegovim vodstvom. Glančnik je bil obsojen z 20 S denarne kazni, 20 S za zdravnika in bolečine in v plačilo stroškov kazenskega postopanja.

Sele. Zadnje čase so Sele postale znane daleč preko mej naše dežele in sicer zaradi poskusa priprostega fanta delati denar. Naš list je o tem že poročal, tudi mnogi drugi listi so pisali o tem, nekateri še mnogo več kot je bila resnica. Tako je nek dunajski dnevnik z velikimi črkami vedel povedati kar o celi fabriki denarja, ki da se nahaja na Zvrhnem Kotu. V torek 13. dec. se je vršila v Celovcu porotna obravnava proti Francu Maleju in članom Spod. Žerjavove družine. Že sam pogled na obtožence je pričal, da stojijo pred sodiščem ljudje, ki pač niso zmožni spretno in dovršeno ponarejati bankovce in da je bilo vse več ali manj le neumen poizkus. Tega mnenja so bili tudi porotniki, ki so izrekli, da je Male kriv, zanikali pa so krivdo Žerjavovih. Na tej podlagi je bil Male obsojen na eno leto ječe z mesečno enkrat trdim ležiščem, Žerjavovi pa so bili oproščeni. — Čudno se nam zdi, čemu in kako se je moglo trditi o Žerjavovih, da so — še sedaj — jugoslovanskega (!) mišljenja. Enako čudno je, kako so mogli prinesiti na dan neresnično trditev, da je bil Ivan Mak udeležen pri umoru stražmojstra Črešnika, ko je vendar s pričami dognano, da Črešnik ni bil umorjen, ampak je padel zadet od krogle med

streljanjem prodirajočih jugoslovanskih čet. — Mi stojimo na stališču, naj se krivda kaznuje. Prav je, da bo Male kaznovan. Tudi za Žerjavove je bil šesttedenski preiskovalni zapor dosti huda pokora in nauk, naj znanost ne trpijo malopridnežev pod svojo streho. Vendar pa naj nam je dovoljeno eno prašanje. Male je za svoj neumni poskus, ki državi ni povzročil nobene škode, dobil eno leto ječe. Vprašamo: koliko pa so bili kaznovani tisti gospodje, ki so pri poštni hranilnici, pri Centralbanki, pri Kärntnerbanki i t. d. državo oziroma vlagatelje oškodovali za ogromne milijarde in pripravili toliko ljudi ob premoženje?

Žihpolje. (Samomor.) Iz Žihpolj doznava mo, da se je Miha Wošic, železniški uslužbenec, šele 25 let star, v nedeljo, dne 18. t. m. zjutraj ob treh ustrelil. Že več let je bolehal na neozdravljivi bolezni, ki jo je prenašal tako junaško, da zanjo nihče ni vedel. Preskrbel si je karabinko, obesil na drevo električno svetilko, da je bolje videl, se vsedel nazglavnik in odejo, nameril puško na srce in sprožil z nogo ter obležal mrtev. Vsaj tako se način samomora presoja. Ponoči so nekateri strel slišali, a se niso zmenili zanj. Pred svojim zadnjim dejanjem je napisal še oporoko in več poslovnih pisem. Zdravniki so ugotovili, da je bil bolan na možganih, tedaj slaboumen, da svoje obupno dejanje ni izvršil premišljeno. Zato je bil tudi po cerkvenem obredu pokopan. Drugače pa je bil frozen in priden delavec.

Klanče. (Nesreča.) Poroča se nam, da je po domačem Bogčinja sušila na štedilniku plenice, ko je bil obed že skuhan in v štedilniku ni bilo več ognja. Tik k štedilniku je potisnila voziček, da bi se 11 mesečni otrok nekoliko ogrel v času, ko je ona nesla obed svojemu možu pod Staro goro. Medtem so se plenice vnele, gorelo je dalje na voziček in otroka, ki ga je mati našla po povratku na rokah do kosti ožganega in mrtvega. Stará mati je baje sicer slišala otroški jok, vendar ni pogledala na njega. Z zadevo se bo bavilo gotovo tudi sodišče.

Globasnica. (Nove cerkvene orgle.) Dolgo vrsto let smo se Globašani pogovarjali in pripravljali, da bi si nabavili nove cerkvene orgle, ker stare niso več za rabo. Vendar se nam je po mnogih težkočah posrečilo to letos, da smo naročili orgle, ki so dospele iz Solnograške že sredi meseca novembra. Dne 18. grudna so bile slovesno blagoslovljene in so prvič zadonele mogočno po okinčani cerkvi. Globašani smo v teku par let mnogo napravili in popravili pri cerkvi, samo orgle so ostale zadnje in zdaj so tudi te tukaj. Sedaj bomo lahko v miru živeli. — Da ne pozabimo omeniti „Miklavževega večera“, ki je izob. društvo priredilo dne 4. grudna. Na sporedu je bila najprv igra „Scapineve zvižaje“, ki je povzročila med gledalci mnogo smeha. Nadalje smo imeli priliko videti več komičnih prizorov, kakor: „Črevljari Bucek pred sodnijo“ ter „Cigara“, nadalje „Sarafan“ in končno živa slika „Kralj Matjaž“, ki je vzbudila splošno zanimanje ter so želi igralci (šolarji) obilo pohvale. Med odmori je občinstvo zabaval s prepevanjem lepih pesmi naš dobro izurjeni društveni pevski zbor. Po končanih prireditvah je nastopil Miklavž, bogato obložen z darili, ki jih je delil med občinstvo približno dve uri. Tako se je končal letošnji Miklavžev večer.

Celovec. (Razno.) Deželna vlada je s 1. junijem 1927 stalno namestila inž. Maksa Aubella kot deželnega stavbnega komisarja in Hansa Bergmana za deželnega računskega asistenta. — Ravnatelj beljaške trgovske in obrtne banke Emerih Natmesnik je bil aretiran. Znano je, da je beljaška trgovska in obrtna banka krahirala ter spravila obenem tudi celovško skoro na rob propada. Krivci, ki so zapravili velikanske vsote narodnega premoženja, še vedno niso pod ključem in kaznovani. — Kočar Jakob Zechner v Kamenu je v prepiru tako močno udaril Šodaka v Sinči vasi po glavi s konjakovo steklenico, da je Šodak okrvavljen padel na tla in so morali težko ranjenega prepeljati v bolnico. Kazen: 4 tedne strogega zapor. — Betežni Lorenč Dovjak v Svetni vasi, 27 let star, je jedel 5. t. m. v svoji omejenosti krvavo blobaso tako hlastno, da so prišli deli v zračno cev. Ker ni bilo zdravnika pri roki, se je siromak zadušil. — Celovška policija se podržavi in dobi isto obleko kot dunajska. Stalež stražnikov se zviša

od 43 na 67. Policija je stala mesto dosedaj 280.000 S na leto znanost pa bo prispevala občina samo 70.000 S. — V gostilno Pipan v Vrbi ob jezeru je bilo vlomljeno. Vlomilci so vdrli skozi kuhinjsko okno v notranjščino in odnesli cigarete, obleko uslužbencev in note delavskega pevskega društva, ki pa so jih pustili na bližnjem travniku. — Dne 19. t. m. je moral zrakoplov Benetke-Dunaj pristati pri Volšperku, ker se je pri propelerju nekaj pokvarilo. Pilot in spremljevalec sta se odpeljala s avtomobilom v Benetke. Letalo ostane na mestu, dokler se ne popravi. — Marija Okorn, ki jo je po nepreviđnosti obstrelil v Mlinskem grabnu pri Velikovcu mlinarski vajenec z staro puško, je v celovški bolnici umrla. Bila je izborna pevka. — Žagar Herman Lukas v Št. Štefanu pri Vovbrach je dobil levo roko v krožno žago, ki mu je odtrgala 3 prste. — Dne 17. t. m. so našli na Koroškem 7598 podpiranih brezposelnih, za 824 več od preteklega tedna. — Posestvo Matije Čudna v Zopračah je pogorelo. Škoda znaša 7000 S. — Deželni zbor se baje sestane 29. t. m., vendar se še ne ve, ali bo obravnal deželni proračun ali samo dvanajstine. — Skocijan v Podjuni dobi svoj telefon in javno govorilnico. — V Pliberku je zavozil tovorni avto tamošnje pivovarne v spuščeno prečnico, jo zlomil in obstal na sredi proge. Medtem je privozil tovorni vlak, se zakadil v avto in ga vlekel 15 m daleč s seboj. Šofer se je rešil. — Janez Herzele v Jerbergu pri Škofičah je nosil samokres brez dovoljenja in grozil ljudem, da jih bo ustrelil. Zato je dobil tri mesece težkega zapor.

Št. Jurij na Vinogradih. (Iz stare župnijske kronike.) 5. IX. 1803: Razglas deželnega gubernija zaukazuje župnikom, naj javno razprijnico razglasijo imena peterih čeških vojaških begunov, ki so brez dovoljenja zapustili vojaško službo. Sledijo imena in popis oseb. Dotični naj se poiščejo, zaprejo in naznanijo deželnemu guberniju. (Za kaj vse se je zlorabljala prižnica!) Januarja 1803 izide od škofijstva več odlokov glede jurisdikcije in postopanja pri porokah vojaštvu podvrženih oseb. — 24. III. 1803: Vtihoapljanje kave in sladkorja iz Salcburške je ponovno pod ostrimi kaznimi prepovedano. Davki, naloženi za odplačevanje državnega dolga (odgovarjajoči današnjemu prisilnemu posojilu) naj se prej ko slej vplačajo. — 4. V. 1804: Okrožnica gubernija zaukazuje duhovnikom, naj v smislu odloka iz 1. 1801 sodelujejo pri uničevanju rujavih hroščev. — 24. VI. 1804: Urgira se fortifikacijski davek (to je bil posebni davek, s katerim se je plačevala Francozom kontribucija). — 13. VIII. 1804: Isto še enkrat in razglasi se dedinski davek. Pri pobiranju davkov se mora postopati strogo in ubožno spričevalo se sme dati samo resnično revnim. (Župnik je moral tedaj igrati vlogo davčnega eksekutorja.) — 29. I. 1805: Od škofijstva se naznanja, da so z ozirom na vojni čas določene razne postne olajšave. — 2. II. 1805: Policijska tiralnica za nekim Antonom Bertom, katerega naj se aretira in izroči vojaški oblasti. — 5. VI. 1805: Zopet se urgira davek za odplačevanje državnega dolga. — 13. VIII. 1805: Razglasi se odlok, da je streljanje na dan sv. Rešnjega telesa, na sejm, svatbahitd. prepovedano. Ponovno se tirja fortifikacijski davek. — 29. IV. 180: Od gubernija navodila, kako naj se ljudstvo obnaša do francoskih oblasti v deželi. Dogodil se je en slučaj, da si je podložnik Osterviškega gradu pri francoskih okupacijskih oblastih iskal pravice. — 21. IV. 1808: Po odhodu francoskih čet iz dežele (77.000 mož in 35.000 konj) se vrši prihodnjo nedeljo zahvalna služba božja. — 16. VI. 1806: C. kr. gubernij sporoča škofijstvu, naj poskrbi, da se razglasi med ljudstvom nova vojaška postava, slična francoski (militair conscription), nadalje se priporoča prostovoljen vstop k vojakom, naj se za vojaško službo zapisane poišče, izroči itd. — 16. VI. 1806: Župnikom se ponovno zaukazuje, da vplivajo, da se ljudstvo v boleznih zateka k zdravnikom, ne pa k zakotnim mazačem. — 20. IX. 1806: Župnikom se zaukazuje, ljudstvo opozoriti na potrebo in važnost vojaškega stanu, razjasniti vse tozadevne predsodke in mlade ljudi opominjati, naj se ne branijo iti na nabor. (Kakor se torej vidi, tudi takrat fantje niso kazali posebnega veselja do 14letne vojaške službe. Sploh so vladale tedaj ravno take razmere kot sedaj za časa vojske, samo s tem raz-

ločkom, da so bile tedaj mnogo težje kot zadnje. V teku petnajstih let je bil sovražnik ponovno zasedel deželo in Koroška jih je morala prirediti in oskrbeti z vsem potrebnim, novi ogromni davki, sploh vse kot dandanes.

Zahomec na Zili. (Razno.) Postopanje uradnikov v Avstriji izgleda, kot bi imeli samo ti pravico do stanovskega življenja in sicer na račun davkoplačevalcev. Poleg tega pa so ti brez vsake discipline in brez vsakega čuta do odgovornosti za svoje delo in svoje ravnanje. Pri nekaterih uradih se dogajajo neredi, kakoršni so znani le iz zgodovine izza turških časov. Posebno kmetje imajo veliko neprilik pri vplačevanju davkov, katerih imena se pri njih mnogoštevilnosti nikakor ne morejo zapomniti. Če ima uradnik dela radi tega, ker kmet v današnjih težkih časih ne more takoj vplačati davke, se mu takoj zaračunajo obresti in visoki stroški. Kdo pa povrne kmetu stroške, ki jih ima on radi malomarnosti uradnikov? Še niti upravičijo se ne, mesto da bi kmetu priznali isto pravico do povrnitve stroškov, kot si jo lastijo sami. Da so davki za kmetijstvo neznosni in preveliki, dokazujejo dolgovi v posojilnicah. Dolgovi rastejo od dne do dne, kmetje jih ne morejo več vrniti, da še celo obresti ne morejo več plačevati. Tukaj je treba pomoči in sicer v tem, da se stroški, v prvi vrsti pa davki znižajo in da se nudi kmetovalcu prilika do boljših in večjih dohodkov. Kmetje delajo 12 do 15 ur, varčujejo pri hrani in obleki. Toda pri vsem tem jim ni mogoče priti do ravnotežja, do kritja stroškov. Zaradi tega zapuščajo kmečki sinovi svoje domove in gredo v daljni svet, kjer si pri manjšem delu vendar nekaj prihranijo, kar jim doma ni mogoče. — Zila pri vsaki priložnosti prestopi svoje bregove in poplava okoli ležeča polja in travnike. Pričelo se je z regulacijo Zile. Toda do sedaj se o delu še malo kaj vidi, stroški pa so že ogromni. Določilo se je, da bodo davkoplačevalci obmejnih občin plačevali samo 18 do 20%, sedaj se pa tirja že 40 do 50% obresti. — Spomladi se je prinesla v Ziljsko dolino konjska bolezen smrkljivost. V poletnem času se je zanesla ta bolezen na planine, kjer se je prijela navadno le do 4 let starih konjev ter s tem zadala mnogim posestnikom občutljivo škodo. Zilani so začeli hoditi zopet na božjo pot, in sicer ne več na Višarje, ker leži italijanska meja vmes, temveč k sv. Mariji v Luggau. Peljejo se z železnico do Koč (Kötschach) in od tam sedem ur peš. Cesta se popravlja, tako da bo prihodnje leto potovanje prav prijetno. Tudi avtopromet je že upeljan. Zilani so že med potom peli lepe slovenske pesmi in prav ganljivo so pozdravili Marijo, ko so stopili v cerkev. Tudi na spovednici smo zagledali napis „slovensko“. Želeti bi bilo, da bi cerkveno predstojništvo poskrbelo, da bi bil ob vsaki priložnosti vsaj eden slovenskega jezika zmogel spovednik navzoč. — Tudi pri nas se je pričel oživljati smisel za tujski promet. Dobro bi bilo, ko bi mogli na ta način priti do novega dohodka. Vpeljal se je avtomobilski promet in tudi telefon se je že napeljal. Sedaj je treba še poskrbeti za primerna stanovanja, da nas tujci, če pridejo vprašat, ne najdejo nepripravljene. Zahomski tamburaši pa bi mogli nuditi lepo salonsko godbo, da gostom ne bi bil predolg čas. Znajo že dobro igrati in korajžni fantje so tudi. — Posojilnice bodo morale začeti z letnimi zaključki, pri katerih se bo najbolj pokazalo, kako stoji gospodarstvo na deželi. Izkazalo se bo mnogo izplačanih posojil in — zaostalih obrestí. Kjer pa so posestniki odvisni od bančnih kreditov, od katerih morajo plačevati zelo visoke obresti, tam je gospodarstvo že itak izgubljeno. Edina opora za naše kmete so še posojilnice, ki se pravilno vodijo. Toda te vlada premalo upošteva in podpira. Posojilnica v Zilski Bistrici je izkazala v zlati bilanci večje vsote čistega dobička. In že je imela neprilike z davkarijo. Ko že kmet plača za ta težko prihranjeni denar stokratni davek, ga mora potem še posojilnica plačati. Od čistega dobička je občni zbor odmeril 300 S za nakup živinovozdravstvenega orodja ter poveril to nalogo g. Krieglju v Zahomcu. Ti instrumenti so se naročili in razdelili po vaseh v okolici, kjer so že par mesecev prav pridno rabijo. S tem je napravila posojilnica svojim upnikom največjo korist.

Slovenci, pomnite, da smo mi že nad 1300 let na Koroškem!

DRUŠTVENI VESTNIK

Pliberk. Kat. slov. izobraževalno društvo bo priredilo na praznik Sv. Treh kraljev ob 1/3. uri popoldne pri Brezniku božično igro „Mojstra Križnika božični večer“. Na dnevnem redu bo tudi petje.

Brdo. Težko pričakujem že dalj časa in gledam in iščem po listu oglas, da bodo Šentjakobčani zopet igrali prekrasno domačo igro „Miklova Zala“. Tedaj pa zberem ves svoj drobiž, vzamem culo in pokrevsam iz naših strmih hribov v lepi Št. Jakob, da tam v prostorni dvorani še enkrat napasem svoje stare oči. Pač morda ni že v resnici odpeljal kak Turčin pogumno Zaliko v sužnost? In hudobno Almiro odgnal kak Tresoglav na svoj dom? To naj ne bo ovira, da se ne pokažete več. Deni za ta čas vsak svoje breme v stran in pokažite, da ste še vedno isti, fantje in dekleta!

GOSPODARSKI VESTNIK

Pristojbine na nepremičnine.

Že dolgo so prihajale s kmetijskih krogov pritožbe, da so pristojbine za predajo ali prodajo posestev veliko previsoke. Malokateri kmet zapusti pri današnji nizki rentabilnosti posestva svojim otrokom gotovino, in četudi ima nekaj prihranjenega denarja, ga dobe običajno njegovi sinovi in hčere, ki zapuste po smrti očetovi ali po predaji hišico očetovo. Mladi posestnik prevzame posestvo brez gotovine z vknjiženim dolgom.

K zadolžitvi je dobršen del prispevala država s svojimi visokimi pristojbinami. Leta 1901 se je z zakonom določilo, da je plačati pri predaji posestva med zakonci in otroci 1/2 odstotka vrednosti, med nesorodnimi osebami 4, po vojni so dodali še 25% doklade, ki se je zvišala leta 1920 na 50 odstotkov. Poleg tega je pobirala še dežela 80 odstotno doklado. Sedaj je parlament to postavilo spremenil in davek precej znižal. Pri prenosu posestva na sina do vrednosti 36.000 S, se bo plačeval z naprej 1 odstotek, za višjo vrednost 1/2. Če je prevzel posestvo tujec zastoj, je plačati do 24.000 S vrednosti 1/2 odstotka davka, za višjo vrednost 2 odstotka; ako pa je kupil, plača do 12.000 S vrednosti 3%, do 48.000 S vrednosti 3 1/2% in za še višjo vrednost 4 odstotka davka. Še večja ugodnost je ta, da zveza pri kmečkih posestvih ne bo pobirala 50 odstotne doklade.

Primer: Oče odda svoje posestvo, vredno 22.000 S, sinu. Dosedaj je znašala prejemščina 1/2 odstotka ali 330 S, 50% zvezne doklade ali 165 S in 80% deželne doklade ali 396 S, skupaj 496 + 396 = 892 S. Z naprej bo znašal davek le 1 odstotek ali 220 S in 80 odstotkov deželne doklade ali 176 S, skupaj 396 S. Tukaj znaša znižanje nad polovico.

Posestnik proda svoje posestvo drugemu posestniku, nesorodniku, ki je vredno 46.000 S. Tedaj plača prejemnik 3 1/2% ali 1610 S in 80% deželne doklade ali 1288 S, skupaj 2898 S, prej pa je moral plačati 4968 S.

Še druga ugodnost je bila sprejeta v zakon in sicer ta, da se v slučaju, ako pride posestvo v teku treh let v druge roke, da umrje po prejemu posestva posestnik-sin v teku treh let in pride isto zopet v druge roke, se prva prejemščina vračuna v drugo ali na se plača nazaj. Mesto dvakrat, se plača davek le enkrat. Majhna posestva do 3000 S vrednosti so bila tega davka oproščena. Vrednostna meja se zviša sedaj na 6000 S, od 6000 S do 12.000 S pa bo plačati 1/2 odstotka davka. Isto velja za mala posestva, ki so si jih pridobili najemniki. Vsled te olajšave se bo promet z zemljišči gotovo zelo pomnožil.

Tržne cene. Celovec, 22. dec. Žito: pšenica 40, rz 38, ječmen 34, ovec 30, ajda 68, koruza 66, grah 120, leča 140, fižol 60, krompir 15 g za kg. Sladko seno 13, kisle 9, slama S 6.50 za 100 kg. Zelje 40 g, repa 30 g, goveja mast S 6.40, čajno maslo 6 S, maslo za kuho S 4.80, prekajena slanina 4 S, sirova 3 S, svinjska mast S 3.40, sladka smetana 4 S, kisle S 2.50, mleko 44—46 g, skuta S 1.40, za kg. Ži-

vina: voli 1,10—1,20, plemenske krave 1,20—1,50, pitane krave —.80—1.—, prašiči 2—2,50 S za kg žive teže.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Mehiki je bilo doslej ustreljenih 25 upornih generalov po prekem sodu. — Na Dunaju je 588 zobozdravnikov in 983 zobnih tehnikov. — Lani je državno pravdništvu reševalo 82.500 kazenskih zadev, sodni dvori 37.000 slučajev, okrajna sodišča so dvignila 175.350 tožb, zasebnih tožb je bilo vloženih 55.600, 18% je bilo pogojno obsojenih. — Med našo državo, Švedskim in Norveškim se odpravi s 1. januarjem 1928 vizum. — Dvajset slik na dan se brzovavi brezžičnim potom z Dunaja v Berlin in obratno. — Dunajska občina ima najetih 13.000 delavcev za kidanje snega. — Feldmaršal Fr. Rohr, poveljnik koroške fronte, je umrl v starosti 74 let. — V Quebecu v Kanadi je popolnoma pogorela sirotišnica, v kateri je bilo 500 otrok in 40 sester. Zgorelo je 40 otrok. — K Božiču je bilo pomiloščenih 100 obsojencev. — Dunajsko osrednje pokopališče bo znova razširjeno. — Višji rabin dunajske židovske občine dr. Chajes je umrl. — Sredi decembra so našli v Avstriji 181.117 podpiranih brezposelnih. — Porotno sodišče v Kremsu je obravnavalo težak slučaj. Gostilničarja sin je zadavil svojo nose: o ljubico in jo obesil na grm, da bi varal samomor. Porotniki so se zbal odgovornosti in začeli odhajati iz posvetovalne dvorane. Predsednik je moral z orožniki poiskati ubegle porotnike in jih privedi nazaj. — Papež je imenoval 5 novih kardinalov, med katerimi ni nobenega Slovana. Od 66 kardinalov je 33 Italijanov in 33 inozemcev. — Med Litovsko in Poljsko je bil vpostavljen redni obmejni promet. — Na Dunaju je 43 prostovoljnih požarnih bramb. — V Jugoslaviji odpravijo s 1. januarjem 1929 dohodninski davek.

Primanjkljaj zunanje trgovine in plačilna bilanca. Gospodarski in politični krogi mnogo razpravljajo o velikem primanjkljaju naše zunanje trgovine, ki je znašal l. 1924 1486 milijonov S, l. 1925 919 milijonov S, l. 1926 1100 milijonov S in v prvih 9 mesecih t. l. 747 milijonov S. Skupna svota deficita od l. 1920 znaša 8 in pol milijarde S. S temi številkami hočejo nekateri politiki dokazati, da država ni zmožna samostojnega gospodarskega življenja in da se mora priključiti Nemčiji. Dejansko pa te številke ne dokazujejo, da je država gospodarsko pasivna. Že pred vojno so mnoge gospodarske procvitajoče države imele primanjkljaj v trgovinski bilanci. Za presojo pasivnosti gospodarstva je namreč važna edino plačilna bilanca, ki upošteva tudi nevidni izvoz in druge dohodke. Plačilna bilanca naše države pa ni tako neugodna, kar nam potrjujejo tudi strokovnjaki Društva narodov. Poleg znatnega nevidnega izvoza moramo upoštevati v plačilni bilanci vse dohodke od tujkega prometa, od zaslužka prometa preko države in obresti v inozemstvu investiranega kapitala. Da znatno povečanje agrarne proizvodnje, obsežna izraba vodnih sil in razširjanje domače industrijske produkcije ni povzročilo zmanjšanja primanjkljaja trgovinske bilance je le dokaz, da črno gledati nimajo prav. Navzlic ponovnim napovedbam popolne propasti našega gospodarstva se je blagostanje našega naroda v zadnjih letih zdatno zboljšalo, gospodarstvo pa vidno napreduje.

Koroški Slovenci in Mohorjeva družba. Mohorjeva družba, vsem Korošcem tako dobro znana, se v zadnjih letih zelo lepo razvija. Za urednika svojih knjig ima župnika Finžgarja, enega izmed najboljših slovenskih pisateljev, ki skrbi, da zbere najboljše moči za so-trudnike pri Mohorjevi družbi. Radi tega ni čudno, če število Mohorjanov, ki je bilo padlo pred dvema letoma celo pod 40.000, sedaj hitro narašča. Lansko leto se je dvignilo kar za 8000, letos pa za 2148, tako da je vseh udov sedaj dobrih 48.000. V minulem letu je ljubljanska škofija napredovala za 1097, lavantinska pa za 1057 udov. Kako pa na Koroškem? Krška škofija šteje letos 2561 udov, za 76 manj nego lansko leto. Koliko je pa bilo Mohorjanov na Koroškem l. 1919? Nič manj nego 7226 Mohorjanov je takrat štela krška škofija. Danes je res v krški škofiji nekaj manj Slovencev nego

pred svetovno vojno, ker spada dekanija Trbiž pod Italijo, Dravograd pa k Jugoslaviji. Morebiti je bilo v vseh župnijah, ki jih sedaj ni več v krški škofiji, kakih 500 Mohorjanov. Vsekako bi pričakovali, da bo še sedaj v krški škofiji precej več Mohorjanov nego 2561. Prepričani smo, da bo tudi na Koroškem začelo število Mohorjanov naraščati. Saj je uredništvo knjig sedaj v prvovrstnih rokah. Za leto 1929 bo izšlo pet knjig, med njimi lepa povest Višarska polena, katere dejanje se deloma vrši na koroških tleh, na Sv. Višarjah. Koroški Slovenci, oklenite se krepko svoje stare prijateljice in ne nehajte poprej, dokler za prihodnje leto število Mohorjanov na Koroškem ne naraste vsaj na 3000. Gotovo pa mora biti letošnji kolektor Mohorjeve družbe poslednji, ki je poročal, da število Mohorjanov na Koroškem pada.

Ponarejevalci. Ni še potihnila zadeva Blumenstein, ki je ponarejal vrednostne papirje in jih vnovčeval na Francoskem, že je prišla na površje nova umazana falzifikatorska zadeva. Topot se gre za ponarejanje ruskih červoncev. Nemške oblasti so v Frankfurtu ob Maini zaplenile 24 meterskih stotov červoncev, ki jih je natisnila po naročilu nekega človeka iz Georgije ena tamošnjih tiskarn. Dotični Georgijec je pripadal nacionalni georgijski skupini, ki je nameravala vreči v Georgiji sovjete in vpostaviti svojo vlado. V podporo za to gibanje je rabil denar. Falzifikati so zelo dobri in bi jih bilo težko spoznati od pravih. Ako bi prišli ponarejeni červonci v promet, bi bili za ruske finance lahko katastrofalni, ker bi povzročili padec valute. Červonce je ta skupina ponarejevala že več let na Francoskem, v Nemčiji in na Madžarskem. Več oseb je bilo zaprtih. Sodi se, da so ti falzifikatorji pripadali organizaciji princa Windischgrätzta, ki je v Budimpešti ponarejal francoske franke. Za temi pa stoji mednarodna protirevolucionarna organizacija, predvsem zveza madžarskih, nemških, francoskih in ruskih protirevolucionarjev. Pariški listi poročajo, da so imeli eno tiskarno v Budimpešti, drugo v Parizu in tretjo v Frankfurtu.

Srečno novo leto

vsem odjemalcem želi

Frane Kropivnik,
pekar v Borovljah.

OPEKO,

sidno in strešno iz tovarne Sorgendorf, odda po tovarniški ceni v zameno za les ali poravnava z vožnjo lesa,

142 **Pavel Miklin v Pliberku.**

Kat. slov. izobraževalno društvo v Globasnici,

Vabilo

k igri

„Mlinar in njegova hči“

ki se vrši dne 6. januarja 1928 ob 3. uri popoldne pri Šoštarju v Globasnici.

K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Vabilo.

Bralno društvo v Škocijanu priredi na Novo leto, dne 1. januarja 1928 igro

Črnošolec

drama v 5 dejanjih pri Rušu v Samožni vasi ob 3. uri popoldne.

⊙

Ker se vrši ta igra prvič na Koroškem, prosimo, da se je mnogobrojno udeležite in ne bo vam žal.

Prisrčno vabi ODBOR.